

**„Jesienny liść”
projekt edukacyjny dla I klasy szkoły podstawowej.**

Realizacja projektu obejmuje 5 kolejnych dni. Początek to ostatni dzień nauki we wrześniu. Kolejne dni należy wybrać tak, aby warunki do realizacji projektu były odpowiednie, tzn. ładna pogoda (sprzyjająca prowadzeniu obserwacji oraz zbiorom liści). Na realizację projektu można przeznaczyć ostatnie dni tygodnia w ramach „Wielkich pytań małych ludzi”, bądź też realizować go fragmentami w trakcie innych zajęć.

Podczas realizacji zadań związanych z projektem uczniowie pod czujnym okiem nauczyciela organizują swoją pracę, ustalają, czego chcą się dowiedzieć, biorą udział w wycieczce do parku oraz w spotkaniu z ekspertem, poznają budowę liści, segregują je według różnych kryteriów, oznaczają drzewa, z których spadły, tworzą albumy i prace plastyczne.

Na zakończenie prezentują swoje wytwory opatrując je krótkim komentarzem, dokonują oceny swojej pracy i całej grupy zastanawiając się z czego są zadowoleni i jakich zmian by dokonali przy pracy nad kolejnym projektem.

Cele projektu

Cele ogólne:

- Przypomnienie i utrwalenie wiadomości o jesieni.
- Pobudzanie dociekliwości poznawczej dziecka.
- Prowadzenie systematycznych badań i obserwacji przyrodniczych.
- Zainteresowanie dzieci zjawiskami zachodzącymi w przyrodzie.
- Poznanie budowy liści i ich dużej różnorodności.
- Zbieranie obiektów przyrodniczych i ich oznaczanie za pomocą literatury fachowej.
- Tworzenie albumów jesiennych liści.
- Organizowanie i ocena własnej pracy.
- Pobudzanie i rozwijanie aktywności twórczej uczniów.

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- dokonuje wraz z innymi członkami grupy próby przydzielenia funkcji i zadań z nimi związanych,
- zna i stosuje ustalone zasady współpracy w grupie,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- podczas wycieczki do parku dokonuje pierwszych obserwacji według instrukcji słownej nauczyciela, dokumentując je rysunkami, szkicami (fotografiami),
- dokonuje zbioru okazów przyrody ożywionej podczas zajęć w terenie,
- zna budowę liścia,
- na żywych okazach wskazuje elementy budowy liścia,
- podczas wizyty w bibliotece z pomocą nauczyciela i bibliotekarza wyszukuje potrzebne mu źródła informacji o przyrodzie – klucze, przewodniki, albumy,
- sortuje liście według barwy, kształtu, wielkości,
- opracowuje pytania dla eksperta, które zada podczas wywiadu,
- rozpoznaje drzewa na podstawie zebranych liści przy pomocy eksperta i nauczyciela oraz fachowej literatury przyrodniczej,
- prezentuje album jesiennych liści, podając: w jaki sposób został wykonany, z jakich liści, jak je oznaczył, jakie są ich cechy charakterystyczne – barwa, kształt, wielkość,
- potrafi zakończyć swoje wystąpienie, dziękując za uwagę,
- wraz z grupą prezentuje pracę plastyczną wykonaną z liści podając, co ich zainspirowało do jej wykonania, z jakich liści powstała, kto ją wykonał, jaki jest jej tytuł.
- dokonuje oceny wkładu własnej pracy w realizacji zadań grupy,
- określa mocne i słabe strony pracy grupy,
- dokonuje podsumowania działań w ramach realizacji projektu.

I FAZA – Przygotowanie projektu

- 1. Przypomnienie informacji na temat pracy metodą projektu.**
- 2. Wyłonienie tematu projektu** może być wynikiem:
  - konkretnego wydarzenia, np. wycieczki do lasu lub parku, przyniesione okazy przez uczniów lub nauczyciela,
  - zainteresowań uczniów, np. częste pytania wynikające ze zmian w przyrodzie np. Dlaczego liście zmieniają barwę? itp.,
  - wysłuchania nagrania pt. „Park jesienią” (opis zawartości i nagrania oraz przykładowe pytania znajdują się w materiałach dodatkowych),
  - zabawy integracyjnej pt. „Zefirek – wicher – huragan”, która jest doskonałym sposobem wprowadzenia uczniów do współpracy w grupach (materiały dodatkowe zawierają opis zabawy) .
- 3. Przygotowanie do realizacji projektu:**
  - opracowanie instrukcji do projektu,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- ustalenie podziału zadań w poszczególnych grupach,
- zawarcie kontraktu z uczniami na wykonanie projektu,
- ustalenie sposobu konsultacji np. przed lub po zajęciach.

4. Organizacja grup:

- podział na grupy,
- nadanie nazw grupom (nazwy mają być związane z jesienią),
- przydział funkcji i zadań w grupie,
- ustalenie zasad współpracy w grupie.

PODZIAŁ ZADAŃ W ZESPOLE

Jakie mamy zadanie do wykonania?	Kto to robi?	Co będzie nam potrzebne?	Kiedy zrobimy?	to
1. Przydzielić funkcje i zadania w grupie. 2. Ustalić, jak będziemy współpracować. 3. Ustalić listę pytań, na które chcemy znaleźć odpowiedzi. 4. Podpisać kontrakt.	wszyscy członkowie grup, nauczyciel	<ul style="list-style-type: none"> • papier, • ołówki. 	Dzień I	
1. Podczas wycieczki do parku: <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzić obserwacje wg instrukcji słownej nauczyciela, - zebrać różnego rodzaju liście, - wykonać rysunki, szkice, fotografie. 2. Wykonać zadania w pracowni: <ul style="list-style-type: none"> - obserwacja budowy liścia, - zasuszyć liście. 	wszyscy uczniowie	<ul style="list-style-type: none"> • lupy, • kartki, • ołówki, • kredki, • aparat, • papierowe torby na liście, • stare czarno-białe gazety do suszenia liści, • zadania Liczmanka - karta pracy nr 1. 	Dzień II	
1. „Zabawy liśćmi” w pracowni: <ul style="list-style-type: none"> - <u>posortować zebrane liście wg określonych kryteriów:</u> - wielkość, - barwa, - kształt, - <u>porównać liście:</u> - ułożyć w kolejności wg wielkości, - oszacować wielkość, - różnicować – o ile krótszy, o ile dłuższy itp. 2. Zebrać i utrwalić zdobyte wiadomości – wykonać 2, 3 i 4 zadanie Liczmanka. 3. Wyszukać źródła informacji	<p>wszyscy uczniowie</p> <p>nauczyciel</p> <p>bibliotekarz wspierający uczniów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zebrane liście, • zadania Liczmanka - karty pracy nr: 2, 3, 4, • różne źródła informacji o roślinach: albumy, klucze, przewodniki, itp. 	Dzień III	

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

podczas wizyty w bibliotece.			
1. Uzyskać odpowiedzi na wybrane pytania podczas spotkania z ekspertem – wywiadu z leśnikiem lub nauczycielem przyrody / biologii. 2. Wykonać: - album jesiennych liści. 3. Utrwalić wiadomości wykonując 5 i 6 zadanie Liczmanka.	ekspert uczniowie, nauczyciel	<ul style="list-style-type: none"> lista pytań, dyktafon - nagrane odpowiedzi, zadania Liczmanka - karta pracy nr 5, 6, klucze, przewodniki. 	Dzień IV
1. Wykonać pracę plastyczną z zebranych i zasuszonych liści – np. „Lico Pani Jesieni”. 2. Zaprezentować prace klasie. 3. Dokonać oceny, samooceny i podsumowania projektu.	uczniowie wraz z nauczycielem	<ul style="list-style-type: none"> kartki A4, zebrane zasuszone liście, kartki A3, klej, karty oceny. 	Dzień V

Lista pytań, na które chcemy znaleźć odpowiedzi – propozycja:

Podczas tworzenia listy pytań nauczyciel stymuluje twórczą atmosferę pracy zespołów i prowokuje dzieci do spontanicznego zadawania pytań, wykorzystując ich naturalną dociekliwość, przy tym unika ich sugerowania. Zapisywane są wszystkie propozycje, nawet te brzmiące dziwnie.

Następnie uczniowie zastanawiają się, jakie działania należy podjąć, aby uzyskać odpowiedzi na postawione pytania. Dzieci dokonują selekcji i wybierają te oferty, które są możliwe do zrealizowania. Wszystkie pomysły nauczyciel stara się ująć w harmonogramie działań.

- ❖ Jak zbudowany jest liść?
- ❖ Jakie kształty mają liście?
- ❖ Jakie barwy mają liście?
- ❖ Dlaczego spadają liście?
- ❖ Jak długo spada liść?
- ❖ Czy liście spadają tylko z drzew?
- ❖ Ile waży liść?
- ❖ Po co roślinom liście?
- ❖ Dlaczego liście stają się suche?
- ❖ Co można zrobić z liści?

Dodatkowe materiały do fazy I:

- Nagranie pt.: „Park jesienią”
- Zabawa integracyjna pt.: „Zefirek - wicher - huragan”
- Kontrakt w formie graficznej

II FAZA – Wykonanie projektu

Realizacja projektu odbywa się poprzez:

- przydział funkcji i zadań w grupie,
- zajęcia prowadzone w pracowni, terenie i bibliotece,
- systematyczne i samodzielne zbieranie okazów przyrody ożywionej, które posłużą do prowadzenia rzetelnych obserwacji i dokumentacji, poprzez wykonanie rysunków, szkiców (fotografii), albumu jesiennych liści i pracy plastycznej,
- wykorzystywanie różnych źródeł informacji o przyrodzie,
- motywowanie uczniów do zadawania pytań i poszukiwania własnych rozwiązań,
- nadzorowanie przestrzegania ustalonych zasad współpracy w grupie.

Harmonogram działań – realizacja projektu.

Termin	Zadania szczegółowe dla uczniów	Zadania nauczyciela	Przewidywany efekt
Dzień I Organizujemy się	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaangażowanie w analizę nagrania oraz zabawę. 2. Przydział funkcji i zadań w grupie. 3. Ustalenie zasad współpracy w grupie. 4. Opracowanie listy pytań. 5. Zawarcie kontraktu. 	<p>1.Angażuje uczniów w realizację projektu poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wysłuchanie nagrania pt. „Odgłosy parku” • zabawę integracyjną pt. „Zefirek – wicher – huragan”, (pytania do nagrania oraz opis zabawy znajdują się w materiałach dodatkowych). <p>1.Sugeruje jakie funkcje może pełnić uczeń w grupie: szef, rysownik, pisarz, prezenter omawiając również ich zadania.</p> <p>2.Stymuluje do spontanicznych wypowiedzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lista pytań wywieszona w widocznym miejscu sali, - podpisany kontrakt, - harmonogram.
Dzień II Wycieczka do parku	<p>Wycieczka do parku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie pierwszych obserwacji – barwy, kształtów, wielkość liści. 2. Wykonanie rysunków, szkiców, fotografii. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Opracowuje kartę wycieczki do parku. 2.Nadzoruje wykonanie zadań oraz zbiórkę liści. 3.Objaśnia budowę liścia. 4.Nadzoruje obserwację 	<ul style="list-style-type: none"> - rysunki, - fotografie, - zbiór liści, - wykonana karta pracy.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>3. Zbiórka okazów – jesiennych liści.</p> <p>Zajęcia w pracowni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Obserwacja budowy liścia - wykonanie zadania Liczmanka: Poznajemy budowę liścia – karta pracy nr 1. 2. Suszenie liści między starymi gazetami przygniecionymi książkami. 	<p>budowy liścia - (karta pracy nr 1 znajduje się w materiałach dodatkowych).</p> <p>5.Nadzoruje i pomaga w suszeniu liści między starymi gazetami.</p>	
<p>Dzień III</p> <p>Zabawy liśćmi</p>	<p>Wizyta w bibliotece, centrum medialnym:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poszukiwanie źródeł informacji: kluczy, przewodników, atlasów, albumów. 2. Wypożyczenie literatury fachowej. <p>Zajęcia w pracowni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przypomnienie budowy liścia. 2. Zabawy liśćmi: sortowanie, porównywanie, określanie kształtu. 3. Próby określenia z jakich drzew pochodzą zebrane liście przy pomocy fachowej literatury wypożyczonej z biblioteki. 4. Wybranie liści do zielnika. 5. Wykonanie zadań Liczmanka: <ul style="list-style-type: none"> • porównujemy wielkości liści – karta pracy nr 2, • poznajemy różne kształty liści – karta pracy nr 3, • wyszukujemy cechy charakterystyczne liści – karta pracy nr 4. 	<p>Wizyta w bibliotece:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Przygotowuje w porozumieniu z bibliotekarzem wizytę w bibliotece. <p>Zajęcia w pracowni:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Na naturalnych okazach w czasie pogadanki przypomina budowę liścia. 2.Podaje kryteria, wg których uczniowie segregują liście zebrane podczas wycieczki: <ul style="list-style-type: none"> • wielkość (np. od najmniejszego do największego,- różnicowe porównywanie – o ile krótszy, o ile większy), • barwa, • kształt (na liście pojedyncze i złożone, jajowate, lancetowate, sercowate, dłoniaste, pierzaste). 3.Pomaga w oznaczeniu wybranych liści, które będą zawarte w zielniku danej grupy. 4.Nadzoruje wykonanie zadań Liczmanka (karty pracy nr 2, 3, 4, znajdują się w dodatkowych materiałach). 	<ul style="list-style-type: none"> - wystawa źródeł informacji, - posegregowane liście, - wykonane karty pracy.
<p>Dzień IV</p> <p>Spotkanie z ekspertem</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie pytań do wywiadu. 2. Spotkanie z ekspertem – np. leśnikiem / nauczycielem przyrody lub biologii – uzyskanie odpowiedzi na postawione pytania. 3. Oznaczenie z jakich drzew pochodzą zebrane liście 	<ol style="list-style-type: none"> 1.Pomaga w przygotowaniu pytań kierowanych do eksperta (uczniowie mogą wybrać pytania z listy pytań utworzonej na początku realizacji projektu). 2.Organizuje spotkanie z ekspertem. 3.Wraz z ekspertem nadzoruje i pomaga w określeniu z jakich drzew pochodzą zebrane liście. 	<ul style="list-style-type: none"> - lista pytań do eksperta, - odpowiedzi, - albumy liści, - karty pracy.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	<p>przy wsparciu eksperta i nauczyciela.</p> <p>4. Tworzenie albumu jesiennych liści według instrukcji podanej przez nauczyciela.</p> <p>5. Wykonywanie zadań Liczmanka:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznajemy drzewa po ich liściach – karta pracy nr umieszczamy obiekty według instrukcji – karta pracy nr 6. 	<p>4. Pomaga wraz z ekspertem w powstaniu albumu jesiennych liści:</p> <ul style="list-style-type: none"> każdy z uczniów wybiera jeden liść, przykleja go taśmą do kartki xero, uczeń stara się nazwać drzewo, z którego spadł liść, ekspert i nauczyciel podpisują liście nazwą drzewa, uczniowie spinają kartki, powstaje album jesiennych liści danej grupy. <p>5. W ramach utrwalenia wiadomości nadzoruje wykonanie zadań Liczmanka (karta pracy nr 5 i 6 zawarte są w materiałach dodatkowych).</p>	
<p>Dzień V</p> <p>Prezentacja</p>	<ol style="list-style-type: none"> Prezentacja „Albumów jesiennych liści”. Podanie pomysłów, co można zrobić z liśćmi, które pozostały po wykonaniu albumów. Przygotowanie prac plastycznych pt.: „Lico Pani Jesieni” z wykorzystaniem pozostałych zasuszonych liści. Prezentacja prac plastycznych połączona z wyjaśnieniem - liście jakich drzew zostały użyte do jej wykonania. Ocena, samoocena i podsumowanie projektu. Udział w zabawie pt. „Listkiem jestem”. 	<ol style="list-style-type: none"> Obserwuje prezentację. Prowokuje do pomysłów – Co można zrobić z liści, które nam pozostały?. Wybiera wraz z uczniami temat pracy plastycznej wspólny dla wszystkich grup lub każda grupa realizuje swój własny pomysł. Stymuluje twórczość artystyczną uczniów. Ocenia i dokonuje podsumowania. Kończy projekt zabawą relaksacyjną pt. „Listkiem jestem” (opis zabawy znajduje się w materiałach dodatkowych do fazy III). 	<ul style="list-style-type: none"> wystawa albumów „Jesiennie liście”, prace plastyczne, karty oceny.

Dodatkowe materiały do fazy II:

- Zadania Liczmanka:**
  - Poznajemy budowę liścia – karta pracy 1
  - Porównujemy wielkości liści – karta pracy 2
  - Poznajemy różne kształty liści – karta pracy 3

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Wyszukujemy cechy charakterystyczne liści – karta pracy 4
- Rozpoznajemy drzewa po ich liściach – karta pracy 5
- Umieszczamy obiekty według instrukcji – karta pracy 6
- **Karta oceny**

III FAZA – Zakończenie projektu

1. Podczas prezentacji projektu:

- uczniowie przedstawiają zdobyte wiadomości i nabyte umiejętności będące wynikiem pracy w grupach,
- biorą w niej udział wszyscy członkowie zespołu,
- nauczyciel wspiera uczniów w ich działaniach, stara się być obserwatorem.

Podczas prezentacji „Albumu jesiennych liści” uczniowie opowiadają:

- w jaki sposób go wykonali,
- z jakich źródeł korzystali przy oznaczaniu liści,
- każdy uczeń w danej grupie prezentuje swoją kartę z albumu, krótko opisując liść: z jakiego drzewa pochodzi, jaką ma barwę i wielkość, jaki ma kształt,
- każda grupa kończy swoje wystąpienie podziękowaniem za uwagę.

Podczas prezentacji prac plastycznych wykonanych z zebranych w parku i zasuszonych liści każdy z członków grupy stara się zabrać głos w części wystąpienia podając:

- temat pracy,
- jej autorów,
- z jakich liści powstała,
- co przedstawia,
- co zainspirowało członków grupy do jej powstania.

2. W ramach oceny projektu:

- dokonuje się oceny pracy całego zespołu, poszczególnych członków i całości projektu,
- powinna odbyć się samoocena pracy poszczególnych członków i ich grupy.

Prezentacja jest uwieńczeniem realizacji zadań w ramach projektu. Uczniowie przedstawiają swoim koleżankom i kolegom rezultaty własnej pracy. To również czas na ocenę własnych działań, pracy grupy i produktów wytworzonych przez inne grupy.

Nauczyciel musi pamiętać, że ten etap jest ważny dla dzieci również z tego powodu, iż włożyły w jego przygotowanie dużo wysiłku, chcą być zauważone i docenione przez innych. Dlatego prowadzący stara się

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

tak kierować procesem oceny projektu, aby była ona motywacją do podejmowania kolejnych wyzwań tego typu.

Realizację projektu nauczyciel może zakończyć zabawą relaksacyjną „Listkiem jestem” do muzycznego utworu „Jesienna poleczka”(opis zabawy znajduje się w dodatkowych materiałach)

Dodatkowe materiały do fazy III:

- Karta oceny prezentacji
- Karta oceny projektu
- Opis zabawy relaksacyjnej pt.: „Listkiem jestem”

Ewaluacja projektu

Praca wykonana nad projektem, która doprowadzona została do końca, powinna zostać oceniona i nagrodzona. Nie musi to być ocenianie w formie oceny szkolnej, ale przede wszystkim poinformowanie uczniów o mocnych stronach wykonanej pracy oraz o tym, co można zrobić lepiej w przyszłości.

Kryteria	Co się podobało?	Co należy zmienić?
Wykonanie zadań		
Prezentacja		
Praca w grupie		

Literatura:

Agnieszka Mikina „Metoda projektów dla szkół podstawowych. Klasy 1 – 3.” Oficyna MM Wydawnictwo Prawnicze Sp. z o. o. Sp. k. Poznań 2014.

Bożena Potocka, Lesława Nowak „Projekty edukacyjne. Poradnik dla nauczycieli.” Wyd. Zakład Wydawniczy SFS. Kielce 2002.

Edyta Brudnik, Anna Moszyńska, Beata Owczarska „Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie. Przewodnik po metodach aktywizujących.”, Wyd. Zakład Wydawniczy SFS, Kielce 2000

MATERIAŁY DODATKOWE DO PROJEKTU

Załączniki:

1. Nagranie pt.: „Park jesienią”
2. Zabawa integracyjna pt.: „Zefirek - wicher - huragan”
3. Kontrakt
4. Zad. Liczmanka 1 „Poznajemy budowę liścia”
5. Zad. Liczmanka 2 „Porównujemy wielkości liści”
6. Zad. Liczmanka 3 „Poznajemy różne kształty liści”
7. Zad. Liczmanka 4 „Wyszukujemy cechy charakterystyczne liści”
8. Zad. Liczmanka 5 „Rozpoznajemy drzewa po ich liściach”
9. Zad. Liczmanka 6 „Umieszczamy obiekty według instrukcji”
10. Karta oceny
11. Karta oceny prezentacji
12. Karta oceny projektu
13. Opis zabawy relaksacyjnej pt.: „Listkiem jestem”

Załącznik 1

Nagranie pt. „Park jesienią” do projektu edukacyjnego pt. „Jesienny liść”

Nagranie zawiera:

- Odgłosy parku – spacerujących i rozmawiających ludzi, szurania w opadłych liściach śmiech bawiących się dzieci na placu zabaw, dzwonek rowerowy, odgłosy ptaków

Pytania jakie nauczyciel może zadać do nagrania pt. „Park jesienią”:

1. Jakie odgłosy wydają ludzie?
2. Jakie zwierzęta mogliście usłyszeć na nagraniu?
3. Czy było na nagraniu słychać rośliny?
4. Jakie dźwięki nie były dziełem przyrody?
5. Gdzie możemy usłyszeć takie odgłosy?
6. Dla jakiej pory roku usłyszane dźwięki są charakterystyczne?

Załącznik 2

Zabawa integracyjna pt. „Zefirek - wicher - huragan”

Opis zabawy:

Wszyscy uczniowie są listkami, które poruszają się po pokoju z różną szybkością, w zależności od rodzaju wiatru.

Dzieci dzielimy na 3 – 4 osobowe grupki – to listki z tej samej gałązki. Następnie 2 – 3 grupki stanowią listki z danego drzewa np. listki lipy, klonu, dębu, itd.

Zadania dzieci – listków wykonywane w parach, zależą od rodzaju hasła – rodzaju wiatru – podawanego przez nauczyciela:

Hasło	Zadania dla dzieci
„Zefirek”	„Listki” z tej samej gałązki mają w zależności od propozycji nauczyciela, np.: <ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć sobie komplement, • przybić piątkę, • poklepać się po ramieniu i uśmiechnąć, itp.
„Wicher”	„Listki” zrywają się z gałązki i podbiegają do innych „listków” z tego samego drzewa i ponownie wykonują zadania, zgodnie z poleceniami nauczyciela.
„Huragan”	„Listki” zrywają się z danego drzewa i biegną do listków z innego drzewa i ponownie wykonują zadania proponowane przez nauczyciela.
„Jesień”	„Listki” wracają na swoje drzewo i zabawa rozpoczyna się ponownie, ale przy kolejnych hasłach uczniowie muszą szukać „listka”, z którym jeszcze się nie bawili.

KONTRAKT

„Jesienny liść”

Jesienny liść

Podpis nauczyciela:

Podpisy uczniów:

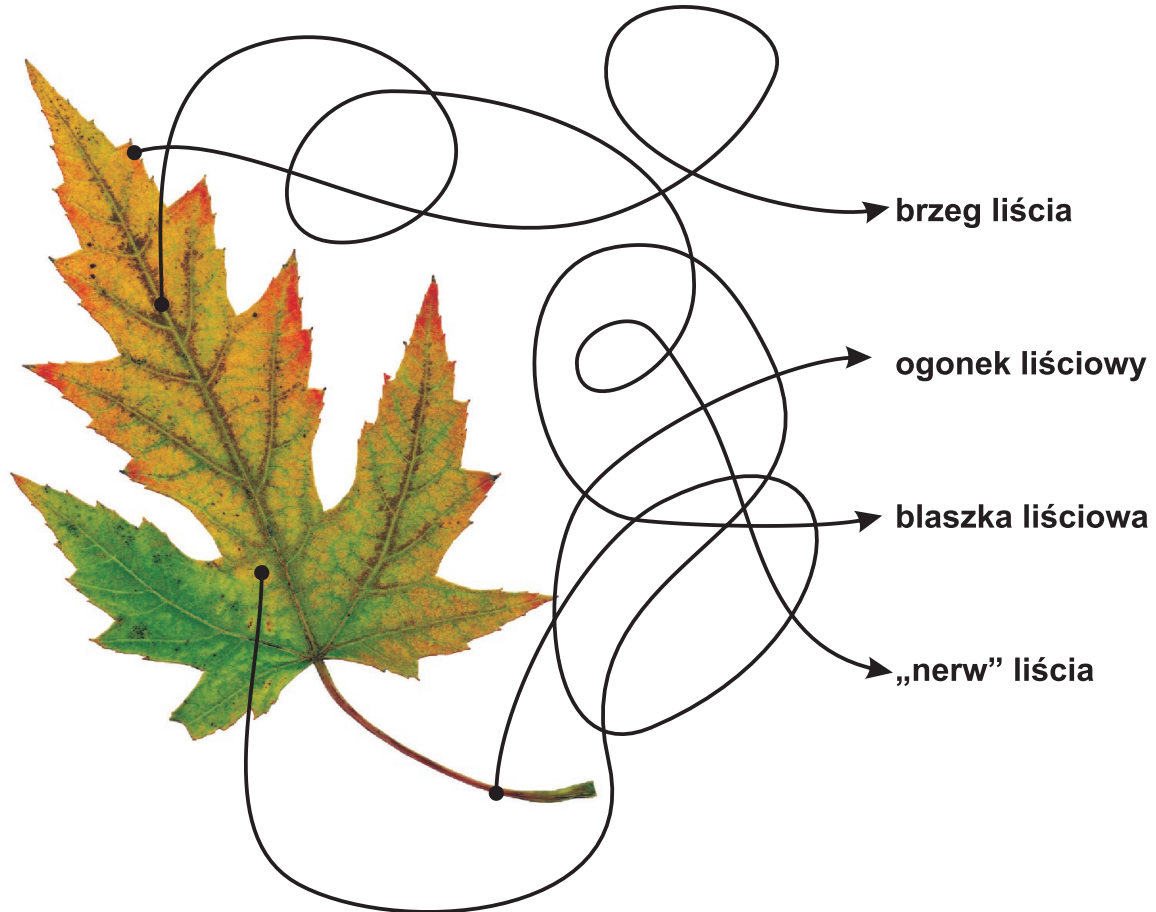
Zadanie Liczmanka 1

„Jesienny liść”

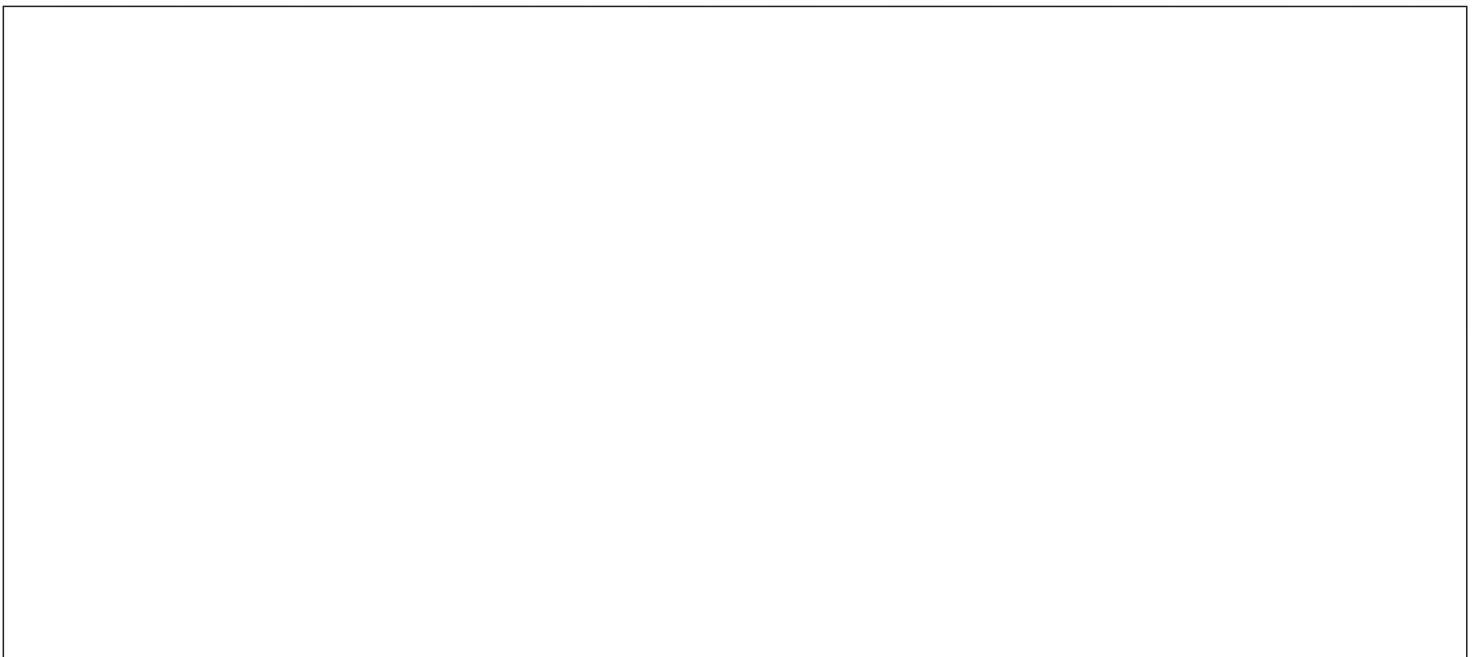
Klasa I - październik - blok 4 - dzień 5

„Poznajemy budowę liścia”

Pokoloruj każdą linię łączącą liść z wyrazem innym kolorem, a dowiesz się, jak nazywają się części liścia.

Wybierz dowolny liść przyniesiony z parku. Zaobserwuj jego budowę za pomocą lupy a następnie go narysuj.

Zadanie Liczmanka 2

„Jesienny liść”

Klasa I - październik - blok 4 - dzień 5

„Porównujemy wielkość liści”

Połącz linią liście w kolejności od największego do najmniejszego.

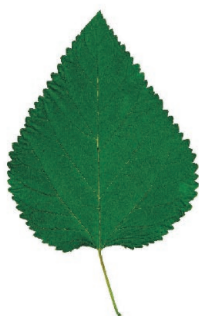
Zadanie Liczanka 3

„Jesienny liść”

Klasa I - październik - blok 4 - dzień 5

„Poznajemy różne kształty liści”

Połącz liść z kształtem, który przypomina.

Zadanie Liczmanka 4

„Jesienny liść”

Klasa I - październik - blok 4 - dzień 5

„Wyszukujemy cechy charakterystyczne liści”

Przyjrzyj się liściom zgromadzonym na rysunku, a następnie uzupełnij zdania wrysowując odpowiednie liście.

Największy liść to

Najwięcej jest

Najdłuższy ogonek ma

Najmniej jest

Najkrótszy ogonek ma

Najwięcej elementów ma

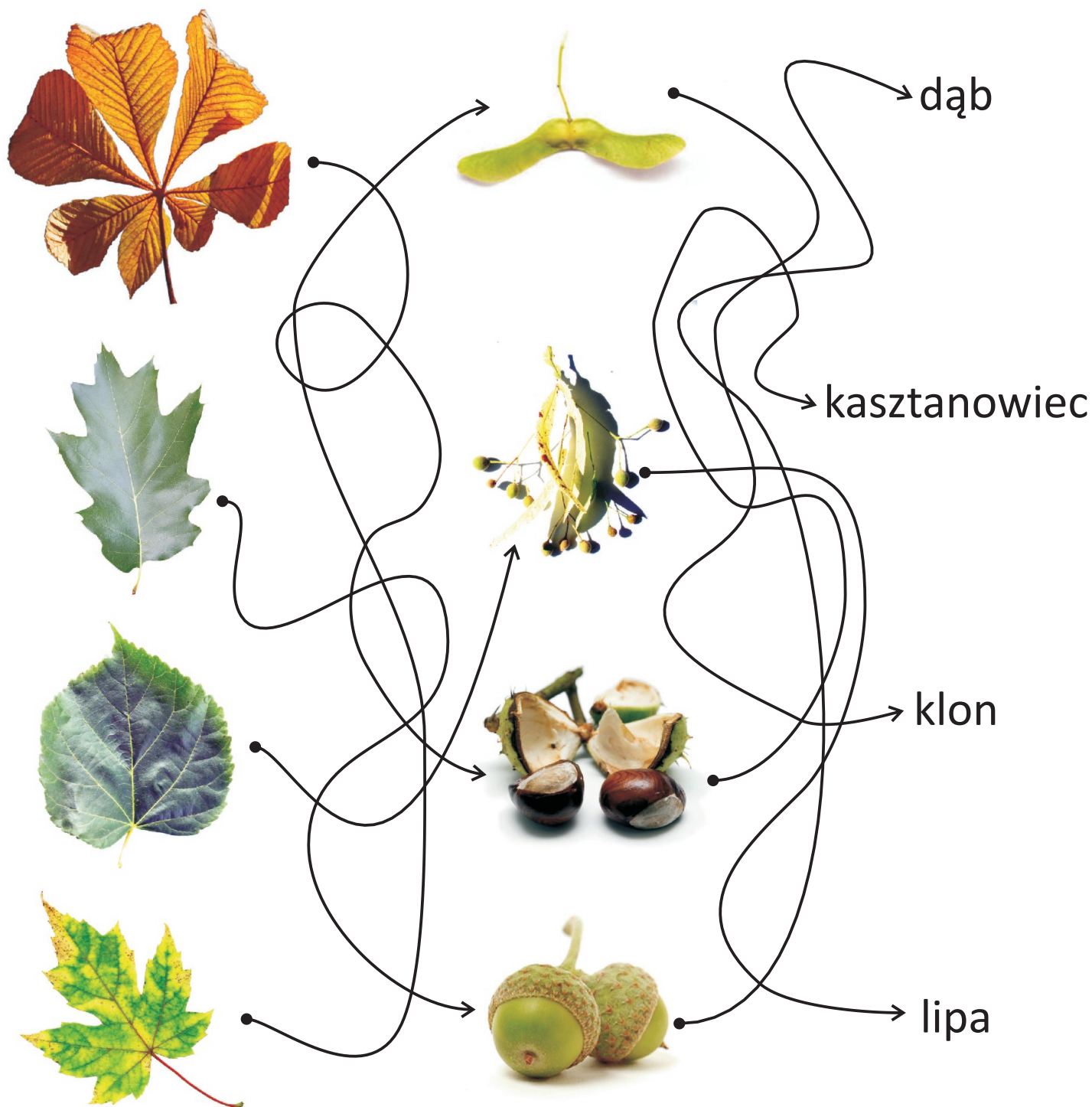
Zadanie Liczanka 5

„Jesienny liść”

Klasa I - październik - blok 4 - dzień 5

„Rozpoznajemy drzewa po ich liściach”

Pokoloruj czterema kolorami linie łączące liście z owocami i wyrazami,
a dowiesz się z jakiego drzewa pochodzą.

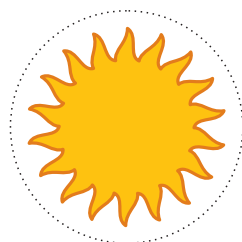
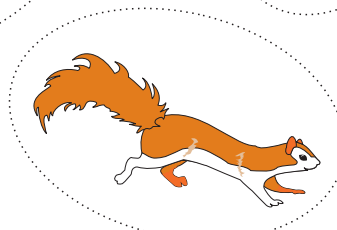
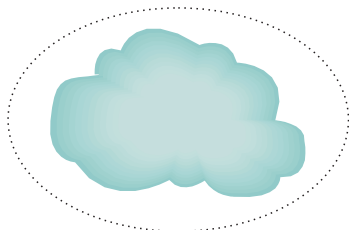
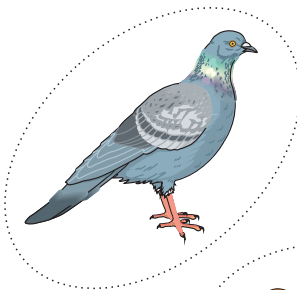
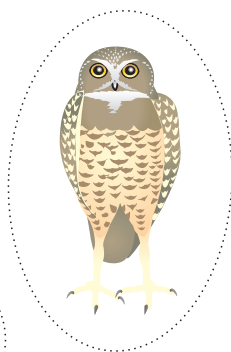
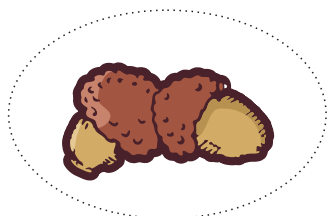
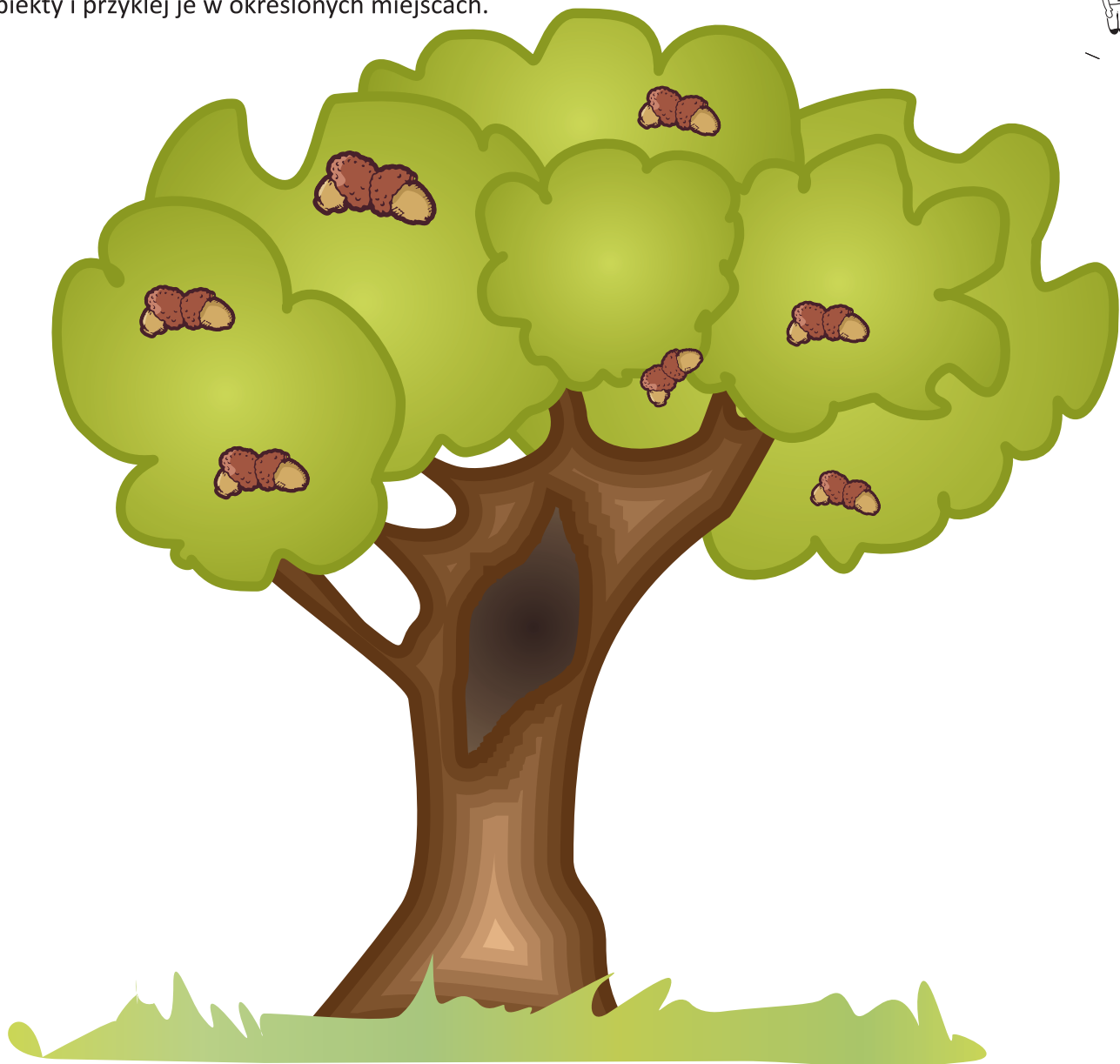
Zadanie Liczmanka 6

„Jesienny liść”

Klasa I - październik - blok 4 - dzień 5

„Umieszczamy obiekty według instrukcji”

Wytnij obiekty i przyklej je w określonych miejscach.

Zadanie Liczmanka 6

„Jesienny liść”

Klasa I - październik - blok 4 - dzień 5

„Umieszczamy obiekty według instrukcji”

Propozycja:

W środku starej puszczy rósł wiekowy dąb.
W jego wnętrzu mieszkała sowa.
Przed drzewem rosły 2 czerwone muchomorki w białe kropki.
Z prawego dużego konaru spadły na trawę 3 żółędzie.
Na najwyższej gałęzi właśnie przysiada gołąb.
Na lewo od dębu przycupnęła w poszukiwaniu żółędzi ruda wiewiórka.
Na prawo od drzewa widać chmurę, zza której wyłania się słońce.

Załącznik 10

„Jesienny liść”

KARTA OCENY

Oceń swoją pracę nad projektem

	Samodzielność	Pomysłowość	Współpraca
			
			
			

OCEŃ PRACĘ SVOJEJ GRUPY NAD PROJEKTEM

	Mieliśmy dobre pomysły	Pomagaliśmy sobie nawzajem	Prawidłowo wykonaliśmy zadania	Dzieliliśmy się zadaniami
				
				
				

KARTA OCENY PREZENTACJI

KARTA DO GŁOSOWANIA

Oceń prezentację grupy wrysowując odpowiednią minkę:

bardzo

średnio

trochę

wcale

Nazwa grupy	Grupa 1	Grupa 2	Grupa 3	Grupa 4
Czy prawidłowo został wykonany album jesiennych liści?				
Czy praca plastyczna wzbudziła podziw wśród klasy?				
Czy wszyscy członkowie grupy brali udział w prezentacji?				

KARTA OCENY PROJEKTU

ARKUSZ OCENY

Grupa: .....

Oceń prezentację grupy wrysowując odpowiednią minkę:

bardzo dobrze

średnio

słabo

Etap realizacji projektu	Umiejętności	Ocena
Wykonanie zadań	Pomysłowość Dokładność Estetyka	
Prezentacja	Zainteresowanie innych uczniów Poprawność wykonania prac	
Praca w grupie	Udzielanie sobie pomocy Słuchanie się nawzajem Zaangażowanie w pracę	

Załącznik 13.

Zabawa relaksacyjna „Listkiem jestem” do utworu muzycznego „Jesienna poleczka” do projektu edukacyjnego pt. „Jesienny liść”

Potrzebne materiały:

karteczki z rysunkami różnych liści np. klonu, lipy, topoli itp. Jedna karteczka w rysunku wiru – psotny wietrzyk, taśma samoprzylepna.

Opis zabawy:

Przyklejamy dzieciom karteczki na plecy tak, aby nie wiedziały z jakiego są drzewa. Wybieramy ucznia, który będzie „psotnym wietrzykiem”. Przebieg zabawy jest związany z tekstem piosenki „Jesienna poleczka”.

Tekst piosenki ¹	Zadania dla dzieci
Spotkały się listeczki pod drzewem na polanie, podały sobie rączki na miłe powitanie.	Zabawa odbywa się bez słów. Uczniowie witają się podając sobie dłonie.
Wtem psotny wietrzyk powiał i wszystkie z nim listeczki Wirują już wesoło w rytm jesiennego poleczki. Ref. Hopsa – hej trala, la Wiatr jesienną polkę gra.	Miedzy „listki” wpada „psotny wietrzyk” i stara się dmuchając i machając dłońmi pogrupować koleżanki i kolegów, tak aby tworzyły listki tylko z jednego drzewa, nie może przy tym nic mówić.
Listeczki się zmęczyły usiadły na polanie. Wiatr także chciał odpocząć więc przerwał swe dmuchanie.	Dzieci sprawdzają, czy pochodzą z jednego drzewa. Następnie jedni drugim zmieniają karteczki, ale nie podają nazwy nowego drzewa.
I wszystkie z nim listeczki wirują już wesoło w rytm jesiennego poleczki. Ref. Hopsa – hej trala, la Wiatr jesienną polkę gra.	Wszystkie dzieci bawią się w kółeczku a w środku jest nowo wybrany „psotny wietrzyk” i zabawę możemy rozpocząć ponownie.

¹Utwór „Listkiem jestem” pobrany ze strony: <http://miastodzieci.pl/piosenki-wiersze/120/1191:jesienna-poleczka>